

Dialogkort om krænkende handling

Dialogkort om krænkende handlinger

Dialogkortene er et godt redskab til at tale om sværere emner som bl.a. krænkende handlinger. Dialogkortene lægger op til, at I kan få drøftet, hvilke forventninger og ønsker I har til kommunikation og omgangsform hos jer.

Der er udviklet dialogkort med følgende temaer:

1. Komplimenter
2. Bagtalelse
3. Nedsættende bemærkninger
4. Sårende bemærkninger
5. Udelukkelse fra fællesskab
6. Tavshed som svar
7. Nedvurdering/nedgørelse af arbejdsindsats og kompetencer
8. Nedvurdering/nedgørelse pga. køn
9. Skæld ud eller irettesættelser
10. Tilbageholdelse af information
11. Uværdige eller urimelige krav
12. Berøringer
13. Snak og sjov om sex
14. Visning af billeder
15. Seksuelle opfordringer

Hvert dialogkort indledes med at beskrive en situation, som I kan reflektere over i fællesskab og drøfte, hvad der gør situationen krænkende, og hvornår den ikke vil være krænkende.

I skal også drøfte, hvad man kan gøre, hvis man selv bliver udsat for krænkende handlinger, og hvad man som kollega kan gøre.

På den måde skabes der refleksioner og samtale om temaet, hvilket kan øge bevidstheden om individuelle grænser samt en fælles forståelse af, hvad I opfatter som krænkende handlinger på jeres arbejdsplads og hvilke normer, værdier og forventninger I har til, hvordan I skal opføre jer over for hinanden.

Sådan bruger I dialogkortene

Før mødet

- ③ Indkald til mødet og fortæl, hvad formålet med mødet eller emnet på dagsordenen er.
 - At få en fælles forståelse af hvad krænkende handlinger er.
 - At drøfte hvad der kan gøres for at forebygge krænkende handlinger.
 - At gøre klart at krænkende handlinger er uacceptabelt på virksomheden.
 - At formulere fælles forventninger og ønsker til kommunikation og adfærd i virksomheden.
- ③ Overvej hvordan du bedst sikrer en åben dialog på mødet, og hvad du kan gøre for at alle er trygge, fx hvordan du opdeler grupperne, hvordan du får alle inddraget.
- ③ Overvej også hvilket resultat du ønsker af mødet – skal I udarbejde retningslinje/ politik eller kodeks for omgangstonen, skal I forbedre procedurer ved krænkende handlinger og kommunikationen herom mv.

Under mødet

- ③ Fortæl at du vil bruge dialogkort til at få åbnet op for snakken.
- ③ Indled mødet med at fortælle hvorfor du synes, at det er vigtigt at tale om krænkende handlinger på arbejdet, herunder hvordan I taler sammen og omgås med hinanden.
- ③ Opfordr deltagerne til at tale frit og respektere hinandens holdninger.

VEJLEDNING TIL DIALOGKORT

Instruktion til selve dialogkort-øvelsen

- ④ Del jer op i mindre grupper á 4-5 personer – eller hvad der passer hos jer.
- ④ I grupperne skiftes deltagerne til at tage et kort for dernæst at:
 - Læse kortet op
 - Give et bud på spørgsmålet
 - Lad resten af gruppen supplere
- ④ Drøft situationerne i dialogkortene. Brug 4-5 minutter på hvert kort.
- ④ Drøft for hvert dialogkort:
 - Hvad kan gøre situationen krænkende?
 - Hvornår er situationen ikke krænkende?
 - Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for sådan en situation?
 - Hvad kan man gøre som vidne til sådan en situation?
 - Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?
- ④ Del med hinanden i plenum hvad I er nået frem til i grupperne (15-20 minutter) – spørg fx ind til:
 - Hvor oplevede I en vanskelig gråzone adfærd?
 - Hvor oplevede I tvivl om det rigtige at gøre?
- ④ Saml og notér input og refleksioner.
- ④ Aftal evt. konkrete handlinger og hvordan der følges op på mødets drøftelser.

Efter mødet:

Brug de nye input og refleksioner til at se på, om I skal udarbejde et kodeks for normer og værdier – se eksempel i pjecen.

Det kan også være I ønsker at udarbejde en retningslinje eller politik omkring krænkende handlinger. Husk at inddrage Arbejdsmiljøorganisationen og Samarbejdsudvalget, hvis I har sådanne.

Aftal også hvordan I bedst får kommunikeret ud til alle.

Har I konstateret konkrete udfordringer med det psykiske arbejdsmiljø, skal I finde mulige løsninger. Her kan I evt. inddrage en ekstern rådgiver.

DIALOGKORT 1

Komplimenter

Krænkende handling?

I er til en social sammenkomst med arbejdet og du får komplimenter for dit tøj og udseende bl.a.:

“Hvor ser du smuk ud”

“De sidder virkelig godt på dig de bukser”

“Du har en flot figur, det må jeg sige”.

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 2

Bagtalelse

Krænkende handling?

I sidder til et møde og en af dine kolleger er syg og derfor ikke til stede. Chefen starter med at sige om din sygemeldte kollega, at han nok heller ikke kunne have bidraget, hvis han var dukket op.

Historien er også kommet kollegaen selv for øre, og det har gjort ham nervøs ift. chefen.

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 3

Nedsættende bemærkninger

Krænkende handling?

Morten er en af de mest erfarne medarbejdere i virksomheden. Han er imidlertid også kendt for at være lidt for kontant i sin omgangsform, og over for mere uerfarne kolleger kan han godt finde på at sige sådan noget som "Husk at brug hovedet, før du spørger!"

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 4

Sårende bemærkninger

Krænkende handling?

Du går forbi to kolleger, og overhearer, at de taler om en arbejdsopgave, der volder dem problemer. Du har en idé til, hvordan den kan løses og fortæller dem det.

Den ene kvitterer med at sige, at du også altid skal være sådan en bedrevidende, og om du ikke bare kan blande dig udenom.

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 5

Udelukkelse fra fællesskab

Krænkende handling?

Du og flere af dine kolleger holder pause. Du hører at et par af dem taler om at tage ud efter arbejde. Du bliver ikke inviteret med.

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 6

Tavshed som svar

Krænkende handling?

Du møder ind på arbejdet og et par kolleger står og taler om et tv-program de begge så i går. Du spørger dem om, hvad programmet hed. De kigger på dig og taler videre om programmet. Det er ikke første gang, du oplever at blive ignoreret.

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 7

Nedvurdering/nedgørelse af arbejdsindsats og kompetencer

Krænkende handling?

I har fået en ny kollega og chefen har givet vedkommende en opgave. Du ser, at din kollega går over til den nye medarbejder og siger i en nedladende tone: "Du kan jo ikke bare gøre det, som du gjorde på dit gamle job. Det her er jo noget helt andet, og det kræver altså, at man har nogle evner".

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 8

Nedvurdering/nedgørelse på grund af køn

Krænkende handling?

Du har været på arbejdspladsen i et halvt års tid. Kulturen på arbejdspladsen er anderledes, end hvor du tidligere har været ansat - især sprogbruget kan til tider være meget skarpt.

På arbejdspladsen er der en tendens til at omtale kvindelige kolleger som "pigerne". Du har hørt det mange gange, men har ikke tidligere følt at du har været ansat længe nok til at sige fra.

Da en kollega næste gang omtaler en kollega som "pigerne", vælger du at påpege, at du synes det er en krænkende udtalelse om det kvindelige køn. Dine kolleger ser uforstående på dig og siger at "det er da bare for sjov".

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 9

Skæld ud eller irrettesættelser?

Krænkende handling?

I sidder til personalemøde og en af dine kolleger giver udtryk for, at det ikke er muligt at afholde pauser, hvortil chefen bliver tydeligt irriteret, banker hårdt i bordet og råber: "Så må du sgu bare arbejde hurtigere".

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 10

Tilbageholdelse af information

Krænkende handling?

Din leder har glemt at fortælle dig at personalemødet i dag er rykket til kl. 14, og nu har du aftalt møde med en leverandør på det tidspunkt.

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 11

Uværdige eller urimelige krav

Krænkende handling?

I har en ny kollega, som gerne vil gøre et godt indtryk på jeres chef. Chefen beder tit kollegaen om at hente en kop kaffe, og forleden bad chefen den nye kollega om at løbe et privat ærinde for sig. Senere på dagen var kollegaen kommet bagud med arbejdet og måtte arbejde over.

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 12

Berøringer

Krænkende handling?

Du har bemærket at en af dine kolleger altid skal røre ved en bestemt kollega, når de taler sammen. I den senere tid virker det som om, at hånden hviler længere end den plejer.

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 13

Snak og sjov om sex

Krænkende handling?

I har en ret fri tone på arbejdet og kan godt lide at fyre et par hurtige replikker af til en kollega, hvis der lejlighed til det.

I går var en kollega i godt humør og en af de andre sagde til ham: "Det var da utrolig, så glad du ser ud i dag. Der er vist én, der har fået noget i går".

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 14

Visning af billeder

Krænkende handling?

I er til frokostpause, hvor der både er kvindelige og mandlige kolleger. Michael har været til polterabend, hvor der var en stripper. Han fortæller meget detaljeret om sin oplevelse og slutter af med at vise nogle fotos af stripperen. Du vælger ikke at se på dem, og det lægger Michael mærke til. Michael spørger om du er genert, og de andre griner.

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

DIALOGKORT 15

Seksuelle opfordringer

Krænkende handling?

Peter er glad for damer, og ret direkte i sin facon. Han kan for eksempel finde på at sige sådan her til en kvindelig kollega: "Du ligner én, der trænger til et godt knald. Du siger bare til!"

Han siger selv, at han ikke mener noget med det, og at det bare er for sjov.

Drøft:

A: Hvad kan gøre adfærden krænkende?

- Hvad kan gøre situationen krænkende?
- Hvornår er situationen ikke krænkende?

B: Hvordan kan vi handle?

- Hvad kan man gøre, hvis man selv bliver udsat for en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man er vidne til en sådan situation?
- Hvad kan man gøre, hvis man bliver klar over, at man selv opfører sig krænkende?

